

УДК 347.19 | DOI: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2021\(114\)04](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2021(114)04)**ILCHENKO Hanna**E-mail: g.ilchenko@knute.edu.ua
ORCID: 0000-0003-1996-7062Candidate of Juridical Sciences, Associate Professor at
the Department of International, Civil and Commercial Law,
Kyiv National University of Trade and Economics
19, Kyoto str., Kyiv, 02156, Ukraine

ОРГАНІЗАЦІЙНО ПРАВОВІ ФОРМИ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ: АНГЛІЙСЬКЕ ТА УКРАЇНСЬКЕ ПРАВО

Розглянуто нормативне регулювання видів юридичних осіб в Україні та Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії, проведено порівняльний аналіз чинних норм українського законодавства й англійського права в контексті запропонованої рекодифікації Цивільного кодексу України та необхідності закріплення в ньому вичерпного переліку організаційно-правових форм юридичних осіб.

Ключові слова: товариство з обмеженою відповідальністю, акціонерне товариство, компанія, товариство, фірма, підприємство, юридична особа.

Постановка проблеми. Серед найпоширеніших організаційно-правових форм юридичних осіб у світі можна виділити акціонерні товариства та товариства з обмеженою відповідальністю. В Україні станом на 1 січня 2021 р. кількість зареєстрованих товариств з обмеженою відповідальністю (ТОВ) становила 707 403, а акціонерних товариств (АТ) – 13 748. До того ж загальна кількість зареєстрованих юридичних осіб за даними Державної служби статистики України досягла 1 395 448 [1]. Тобто ТОВ складають майже половину серед усіх юридичних осіб в Україні. Також у сфері підприємницької діяльності вагомим місцем посідають фізичні особи-підприємці (ФОП), що не мають статусу юридичної особи. За даними Державної податкової служби України, на початок 2020 р. кількість зареєстрованих фізичних осіб-підприємців в Україні становила 1 885.9 тис., що на 19.8 тис. більше, ніж на початок 2019 р. [2].

Після прийняття у липні 2019 р. Кабінетом Міністрів України Постанови «Про утворення робочої групи щодо рекодифікації (оновлення) цивільного законодавства України» почалися наукові дискусії про необхідність оновлення діючого Цивільного кодексу України (ЦКУ), водночас відновилися дискусії стосовно доцільності паралельного існування ЦКУ та Господарського кодексу України (ГКУ). Серед багатьох питань, що винесено в площину наукової дискусії, варто виділити й критичне бачення того, яким чином ЦКУ регулює правовий статус юридичних осіб та їхні види. Одним із завдань

зазначеної робочої групи є проведення комплексного аналізу чинного цивільного законодавства України та визначення сфер приватно-правових відносин, які потребують приведення у відповідність зі світовими тенденціями розвитку приватного права, тож доцільно проаналізувати види юридичних осіб за англійським правом. У зв'язку з тим, що Лондон посідає одне з перших місць у рейтингах ділової активності, а англійське право обирається багатьма нерезидентами для вирішення своїх бізнес-спорів, доречно врахувати цей досвід за розробки нового ЦКУ або впорядкування норм чинного кодексу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тематиці правового статусу юридичних осіб та їхніх видів завжди приділялося багато уваги. Серед останніх досліджень варто виділити праці І. В. Спасибо-Фатєєвої [3], яка ґрунтовно проаналізувала наявні форми та види юридичних осіб, їхнє правове регулювання як ЦКУ, так і ГКУ; проблеми теорії та практики корпоративного права, зокрема різновиди юридичних осіб, також розглянуто В. А. Васильєвою, А. В. Зеліско, В. В. Луцьом [4] та іншими науковцями. На теоретико-методологічних основах адаптації законодавства України, що регулює відносини у непідприємницьких товариствах та установах, до *acquis* ЄС зосередив увагу В. В. Кочин [5]; економічна діяльність юридичних осіб у контексті усунення дуалізму правового регулювання та зближення з європейським приватним правом стала предметом дослідження О. Д. Крупчана, О. О. Гайдуліна, В. В. Кочина, М. В. Бернацького [6]. Проте порівняльно-правовий аспект видів юридичних осіб в Україні та Англії практично не досліджений, що є аргументом актуальності цього дослідження.

Метою статті є порівняльний аналіз правового регулювання видів юридичних осіб в Україні та Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії в контексті запропонованої рекодифікації Цивільного кодексу України.

Матеріали та методи. Нормативну базу дослідження становлять закони України (ЦКУ, ГКУ, Закон України «Про акціонерні товариства», Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» [7–10]) і закони Сполученого Королівства (*Partnership Act 1890, Limited Partnership Act 1907, Limited Liability Partnership Act 2000, Companies Act 2006* [11–14]), а також інформація, наведена на офіційному урядовому сайті країни. Методологічною основою проведеного дослідження є загальнонаукові та спеціально-юридичні методи пізнання.

Результати дослідження. Чинний ЦКУ у ч. 1 ст. 80 визначає юридичну особу як організацію, що створена та зареєстрована у встановленому законом порядку. Залежно від порядку створення юридичні особи в Україні поділяються на юридичних осіб приватного права та юридичних осіб публічного права. За твердженням І. В. Спасибо-

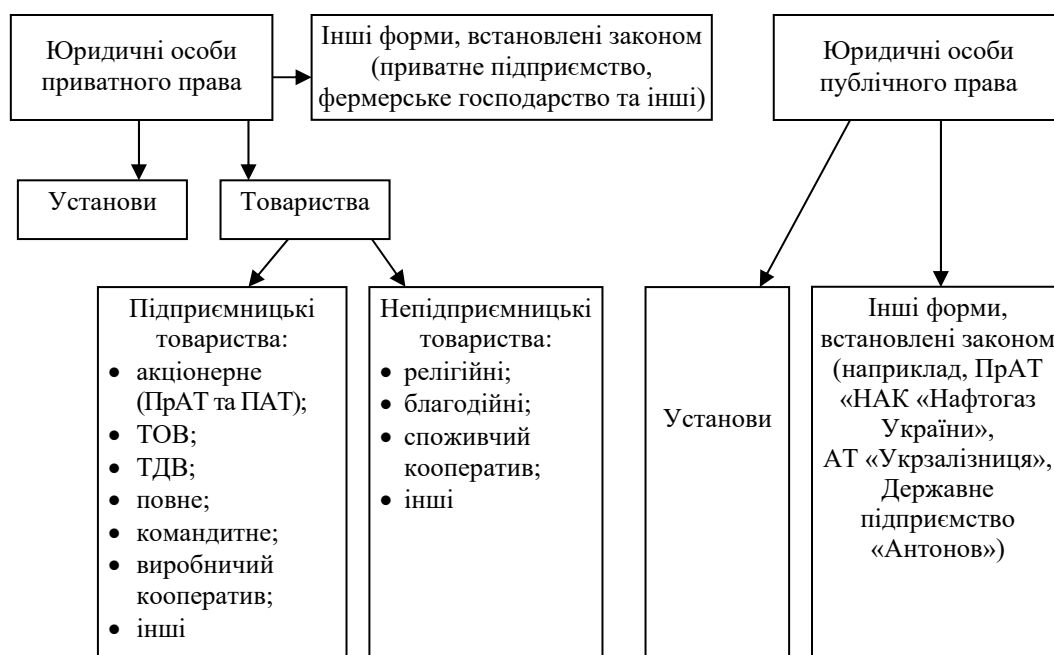
Фатеевої, окремого закону, що регулював би юридичні особи публічного права в Україні, не існує. У зв'язку з цим вони по-різному регулюються в різних законах [3, с. 284–285]. Утім, згідно з ч. 3 ст. 81 ЦКУ цей кодекс встановлює порядок створення, організаційно-правові форми, правовий статус винятково юридичних осіб приватного права. До того ж у цьому нормативно-правовому акті лише визначено, що юридичні особи приватного права створюються на підставі установчих документів відповідно до ст. 87 цього кодексу. Також у ЦКУ не наведено вичерпного переліку видів юридичних осіб приватного права, що насамперед призводить до плутанини та невизначеності. Види юридичних осіб розпорошені по різних нормативно-правових актах, а саме у ГКУ, Законі України «Про акціонерні товариства», Законі України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» тощо. Взагалі Підрозділ 2 Розділу II ЦКУ, що має назву «Юридичні особи», з моменту його прийняття зазнав суттєвих змін, зокрема виключено велику кількість статей у зв'язку з прийняттям спеціальних законів, зазначених вище.

Тому розробники концепції рекодифікації цивільного законодавства України у §1.8 цього документа пропонують оновлення ЦКУ, наголошуючи на необхідності закріплення у кодексі вичерпного переліку організаційно-правових форм юридичних осіб: «ЦКУ як основоположний акт приватного права, що регулює в тому числі і загальні положення про юридичних осіб, повинен визначати вичерпний перелік їхніх організаційно-правових форм з одночасною відмовою від архаїчних конструкцій юридичних осіб (передусім йдеться про підприємства)» [15, с. 9].

Термін «підприємство» притаманний ГКУ, а не ЦКУ. Ст. 62 ГКУ визначає підприємство як організаційно-правову форму господарювання, а далі в Главах 7, 8, 10, 11 можна знайти різні види підприємств. Частина з них можна віднести до юридичних осіб приватного права, наприклад, приватне підприємство, що регулюється ст. 113 ГКУ. Проте у ЦКУ немає і згадки про цей вид підприємства. Все це, безумовно, лише сприяє створенню колізій та непорозумінь у правозастосовчій діяльності.

Тож доцільно виокремити види юридичних осіб, що регулюються ЦКУ та ГКУ.

Як зазначалося, ЦКУ виділяє лише такі види юридичних осіб: юридичні особи приватного права та юридичні особи публічного права, без їхньої деталізації. Проте у ст. 83 кодексу визначено організаційно-правові форми юридичних осіб, зокрема товариства, установи та інші форми, встановлені законом. Відповідно до зазначеної норми ЦКУ регулює переважно товариства (поділяючи їх на підприємницькі та непідприємницькі) та установи. Спробуємо схематично показати цей поділ (*рисунок*).



Види юридичних осіб відповідно до ЦКУ

Джерело: складено автором.

Дослідження видів юридичних осіб, що законодавчо регламентовані ГКУ, є доволі непростим, оскільки, як зауважує І. В. Спасибо-Фатєєва: «ГКУ оперує іншим понятійним апаратом: замість «базового» поняття юридичної особи, що використовується у ЦКУ, у ГКУ такими вважаються «суб'єкти господарювання» (ст. 55), що поділяються на господарські організації та громадян. Своєю чергою господарськими організаціями є підприємства (ст. 62) – державні, комунальні та інші. Термін «юридична особа» використовується у ГКУ в якості допоміжного у таких виразах, як «підприємство є юридичною особою» (ч. 4 ст. 62), «має статус юридичної особи» (ч. 5 ст. 55) та подібних їм» * [3, с. 295].

Отже, досліджуючи основні види юридичних осіб, що регулюються чинним законодавством, у зв'язку з наявною термінологічною невідповідністю між ЦКУ та ГКУ, варто брати за основу норми ЦКУ, водночас враховуючи, в якій сфері функціонують такі юридичні особи та чи мають на меті отримання прибутку. Якщо ці юридичні особи створені відповідно до ЦКУ, але здійснюють господарську діяльність, то вони будуть вважатися господарськими організаціями (різновидом суб'єктів господарювання). І відповідно види суб'єктів господарювання закріплені у Главах 7, 8, 10, 11 ГКУ.

* Усі цитати з іншомовних джерел наведено у перекладі автора статті.

Для порівняння, найпоширенішими формами, що використовуються у сфері бізнесу у Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії (далі – Сполучене Королівство) є:

The Sole Trader – індивідуальний підприємець (аналог української фізичної особи-підприємця, що не має статусу юридичної особи);

Partnerships – товариства:

- «*Unlimited liability*» *partnership* – товариство з необмеженою відповідальністю або просте товариство (за своїм правовим статусом схоже на українське повне товариство);

- *Limited Partnership* – за своїм правовим статусом схоже на українське командитне товариство;

- *Limited Liability Partnership (LLP)* – за своїм правовим статусом схоже на українське товариство з обмеженою відповідальністю;

Private unlimited company – приватна компанія з необмеженою відповідальністю (є альтернативою простому товариству);

Private company limited by guarantee – приватна компанія з відповідальністю її учасників у межах певної гарантійної суми (за своїм правовим статусом схожа на українське товариство з додатковою відповідальністю);

Private company limited by shares – компанія, учасники якої несуть відповідальність у межах належних їм акцій (*Private Limited Company, Ltd* – за своїм правовим статусом схожа на приватне акціонерне товариство);

Public company limited by shares, Plc – компанія, акції якої пропонуються всім покупцям та вільно обертаються на біржі (за своїм правовим статусом схожа на публічне акціонерне товариство).

Враховуючи, що *The Sole Trader* або індивідуальний підприємець, як і українська фізична особа-підприємець, належить до категорії самозайнятих осіб, що самі себе забезпечують робочим місцем, вони не відносяться до категорії юридичних осіб. *The Sole Trader*, як і ФОП, повинен зареєструватися та встати на облік у податкових органах. З деталями цього порядку можна ознайомитися на офіційному сайті уряду Сполученого Королівства [16].

Зважаючи мету статті, основну увагу під час дослідження приділено саме видам юридичних осіб у Сполученому Королівстві. Отже, правовий статус товариств за англійським правом регулюється відповідно до спеціальних законів, серед яких Закон про товариство (*Partnership Act 1890 (PA 1890)* [11], Закон про обмежені товариства (*Limited Partnership Act 1907 (LPA 1907)* [12] та Закон про товариства з обмеженою відповідальністю (*Limited Liability Partnership Act 2000 (LLPA 2000)* [13].

Серед цих трьох видів товариств найпопулярнішим є *Limited Liability Partnership (LLP)*, що за своїм правовим статусом є дуже схожим з українським товариством з обмеженою відповідальністю. Проте на відміну від українського ТОВ *LLP* повинно мати не менше

двох засновників, утім, одним із засновників може бути юридична особа, а саме компанія. Також відповідно до ст. 2 (1) *Limited Liability Partnership Act 2000* таке товариство створюється з метою отримання прибутку й повинно бути зареєстровано в Реєстрі Компаній (*Companies House*). Як і в Україні, мінімальний розмір статутного капіталу для такого товариства законодавством не встановлено. Засновниками цього товариства можуть бути й нерезиденти країни, тому цей вид товариства користується популярністю серед іноземців.

Також варто зазначити, що англійське право оперує поняттям «фірма», яке широко використовується й в Україні, проте не має нормативного врегулювання. Так, відповідно до ст. 4 *Partnership Act 1890*, «особи, які уклали між собою партнерські стосунки, для цілей цього Закону називаються фірмою, а ім'я, під яким ведеться їхній бізнес, назвою фірми» [11]. Оскільки професійні послуги часто надаються саме товариствами, то досить поширеним є використання терміну «фірма» у назві такого товариства, наприклад, юридична фірма, аудиторська фірма тощо. Тож через широку вживаність цього терміну в назвах багатьох юридичних осіб і в Україні, доцільно буде впорядкувати його значення й у ЦКУ.

Англійський Закон про компанії (*Companies Act 2006*) у ч. 1 закріпив такі види компаній:

- з обмеженою та необмеженою відповідальністю (*Limited and unlimited companies*);
- приватні та публічні (*Private and public companies*);
- відповідальність яких обмежена гарантією, та компанії зі статутним капіталом (*Companies limited by guarantee and having share capital*);
- ті, що представляють інтереси громади (*Community interest companies*) [14].

Найбільшою популярністю користуються саме *Private company limited by shares (Private Limited Company, Ltd)* та *Public company limited by shares, Plc*. Ці компанії дуже схожі з українським приватним і публічним акціонерним товариством відповідно.

Взагалі зазначений Закон про компанії від 2006 р. є одним з найбільших законів за обсягом у всій історії розвитку англійського права. За його розробки враховано Директиви ЄС, зокрема Директиву про поглинання (*Takeover Directive 2004/25/EC*) [17] та Директиву про зобов'язання прозорості (*Transparency Obligations Directive or Directive 2004/109/EC*) [18], оскільки на той час Сполучене Королівство ще було членом Європейського Союзу (далі – ЄС).

Україна не є членом ЄС, проте має ряд зобов'язань, що взяла на себе за підписання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейською спільнотою з атомної енергії та їхніми державами-членами, з іншої сторони (Угода про

асоціацію), зокрема щодо адаптації та гармонізації вітчизняного законодавства до законодавства ЄС. Тож не можна не погодитися з розробниками концепції оновлення ЦКУ про те, що, незалежно від того, чи є держава учасником ЄС, беручи до уваги певну спільність принципів і моделей, під час вдосконалення національних законів європейський досвід повинен привести до більш широкої гармонізації приватного права, що насамперед сприяє успішній взаємодії між юридичними особами та громадянами як у комерційних, так і в інших сферах [15, с. 112]. Зауважимо, що навіть Сполучене Королівство, правова система якого значно відрізняється від країн-учасниць ЄС (зокрема від Франції та Німеччини), повинно було врахувати та імплементувати відповідні Директиви ЄС, будучи ще його членом, тож для України, яка прагне стати членом європейської спільноти, імплементація європейських норм є необхідною умовою для подальшого розвитку в європейському напрямі.

Висновки. Зважаючи на те, що англійському праву не притаманна кодифікація, і норми здебільшого містяться як у законодавчих актах парламенту, так і в прецедентах, це не завадило Сполученому Королівству стати однією з найрозвинутіших економік світу та привабити іноземних інвесторів. Отже, для розвитку країни питання наявності чи відсутності всього переліку видів юридичних осіб у цивільному кодексі чи взагалі відсутності господарського кодексу як такого не є головним, про що так багато говорять останнім часом в Україні. Проте потрібно врахувати, що на думку вітчизняних науковців, правова система України має багато спільних рис із романо-германським правом [19, с. 28], якому притаманна кодифікація. Це певною мірою і пояснює створення у 2019 р. відповідної робочої групи щодо рекодифікації (оновлення) цивільного законодавства України. Безумовно, не тільки вітчизняним юристам буде зручніше, коли всі можливі види юридичних осіб будуть перераховані в одному нормативно-правовому акті.

Проте варто зазначити, що глобалізаційні процеси накладають свій відбиток й у вигляді поступового зближення та запозичення окремих правових інститутів різних правових систем. І правова система України не є винятком. Водночас через зобов'язання, взяті на себе Україною за підписання Угоди про асоціацію, а також тенденції європеїзації приватного права пострадянських країн, вбачається доцільним під час оновлення ЦКУ врахувати низку аспектів.

У разі скасування ГКУ корисним буде визначити у ЦКУ вичерпний перелік організаційно-правових форм юридичних осіб. За його складання потрібно врахувати світовий досвід та практику, як-от: законодавство країн ЄС, англійське право та право США, що є світовими лідерами та орієнтирами для багатьох країн і стратегічними партнерами для України зокрема.

За визначення видів юридичних осіб у ЦКУ не варто заглиблюватися в корпоративну сферу, а саме правове регулювання органів управління юридичними особами, зосереджуватись на специфіці установчих документів і складанні корпоративного договору тощо. Ці питання мають регулюватися спеціальними законами, втім, доцільно проаналізувати закордонне законодавство, зокрема Companies Act 2006, який став по суті корпоративним кодексом в англійському праві.

Звертаючись до переліку видів юридичних осіб, необхідно врахувати статистичні дані Державної служби статистики України про останні показники кількості юридичних осіб за організаційно-правовими формами господарювання, а також тенденції їхньої реєстрації [1]. Оскільки за офіційними даними на 1 січня 2021 р. приватних підприємств, про які не згадує чинний ЦКУ, зареєстровано 200 160, а акціонерних товариств лише 13 748. Також яскравим показником незатребуваності певних форм є дані про кількість повних та командитних товариств (1306 і 371 відповідно). Законодавець повинен відійти від практики закріплення в законодавстві якомога більшої кількості різних юридичних осіб. Варто звернути увагу саме на ті форми, які є популярними в усьому світі (аналогі акціонерних товариств і товариств з обмеженою відповідальністю), а також ті, що вже використовуються українськими громадянами та сферою бізнесу, а саме приватні підприємства (зокрема поміркувати, чи є сенс повністю відмовлятися від такого виду і що в цьому разі буде з тими 200 тисячами вже зареєстрованих приватних підприємств).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кількість юридичних осіб за організаційно-правовими формами господарювання станом на 1 січня 2021 р. *ukrstat.gov.ua*. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/edrpu/ukr/EDRPU_2021/ks_opfg/ks_opfg_0121.xls.
2. Кількість зареєстрованих фізичних осіб – підприємців в Україні продовжує зростати. ДПА України. Офіційний портал. URL: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/407585.html>.
3. Спасибо-Фатеева И. В., Филатова Н. Ю. Критический взгляд на виды и организационно-правовые формы юридических лиц Украины. Очерки права компаний: сборник статей. Харьков: ЧП «ЭКУС», Сообщество «Цивилистическая платформа», 2019. С 284-317.
4. Васильева В. А., Зеліско А. В., Луць В. В., Сарақун І. Б., Сіщук Л. В. (та ін.). Корпоративне право України: проблеми теорії та практики. Івано-Франківськ, 2017. 612 с.
5. Кочин В. В. Теоретико-методологічні основи адаптації законодавства України, що регулює відносини у непідприємницьких товариствах та установах, до *acquis* ЄС. Монографія. НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України. Київ, 2018. 128 с.

6. Krupchan, O. D., Haidulin, O. O., Kochyn, V. V., Bernatskyi, M. V., Kochyna, K. A. Economic activity of legal entities: Elimination of the dualism of legal regulation in the context of convergence with european private law. *Asia life sciences supplement* 22, 2020. N. 1, pp. 1-19.
7. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
8. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
9. Про акціонерні товариства: Закон України від 17 вересня 2008 р. № 514-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17>.
10. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 6 лютого 2018 р. № 2275-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>.
11. Partnership Act 1890. URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/Vict/53-54/39/introduction>.
12. Limited Partnership Act 1907. URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/Edw7/7/24/contents>.
13. Limited Liability Partnership Act 2000. URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2000/12/contents>.
14. Companies Act 2006 URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/46/contents>.
15. Концепція оновлення Цивільного кодексу України. Київ: Видавничий дім «АртЕк», 2020. 128 с.
16. Set up as a sole trader. URL: <https://www.gov.uk/set-up-sole-trader>.
17. Takeover Directive 2004/25/EC. URL: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32004L0025:EN:HTML>.
18. Transparency Obligations Directive or Directive 2004/109/EC. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:32004L0109>.
19. Степаненко К. В. Правова система України: вітчизняна правова традиція та проблеми трансформації. *Проблеми законності*. 2018. Вип. 140. С. 26-34.

Стаття надійшла до редакції 20.01.2021.

Ichenko H. Organizational and legal forms of legal entities: english and ukrainian law.

Background. Among the many issues raised in the field of scientific discussion, it is necessary to highlight a critical view of how the Civil Code of Ukraine regulates the legal status of legal entities and their types. Given that one of the tasks of working group on recoding (updating) the civil legislation of Ukraine is to conduct a comprehensive analysis of existing civil law of Ukraine and identify areas of private law relations that need to be brought into line with global trends in private law, it is advisable to analyze the types of legal entities under English law.

The ***aim*** of the article is a comparative analysis of the legal regulation of types of legal entities in Ukraine and the UK in the context of the proposed recoding of the Civil Code of Ukraine.

Materials and methods. *The normative base of the study is the Acts of Ukraine, Acts of the UK and information provided on the official government website of the country. The methodological basis of the study were general scientific and special legal methods of cognition.*

Results. *The Civil Code of Ukraine does not provide an exhaustive list of types of legal entities under private law, which in turn leads to confusion and uncertainty. Types of legal entities are scattered under various regulations. In general, Subsection 2 of the Civil Code of Ukraine, entitled "Legal Entities", has undergone significant changes since the adoption of this Code. When studying the main types of legal entities regulated by current legislation, taking into account the existing terminological discrepancy between Civil Code of Ukraine and Commercial Code of Ukraine, should be taken as the basis of the norms of the Civil Code of Ukraine. However, consider in which area these legal entities operate and whether they are for profit.*

Among the most common forms of legal entities in the world are joint stock companies and limited liability companies.

Conclusion. *Given the commitments made by Ukraine in signing the Association Agreement, as well as trends in the Europeanization of private law in post-Soviet countries, it is appropriate to update the Civil Code of Ukraine to take into account a number of aspects proposed by the author of this article.*

Keywords: limited liability partnership, joint stock company, company, partnership, firm, enterprise, legal entity.

REFERENCES

1. Kil'kist' jurydychnyh osib za organizacijno-pravovymy formamy gospodarjuvannja stanom na 1 sichnja 2021 r. [Number of legal entities by organizational and legal forms of management as of January 1, 2021] ukrstat.gov.ua. Retrieved from http://www.ukrstat.gov.ua/edrpoj/ukr/EDRPU_2021/ks_opfg/ks_opfg_0121.xls [in Ukrainian].
2. Kil'kist' zarejestrovanyh fizychnyh osib – pidpryjemciv v Ukraї'ni prodovzhuje zrostaty. DPA Ukraї'ny. [The number of registered individuals – entrepreneurs in Ukraine continues to grow. STA of Ukraine]. Retrieved from <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/407585.html> [in Ukrainian].
3. Spasibo-Fateeva, I. V., & Filatova, N. Ju. (2019). Kriticheskij vzgljad na vidy i organizacionno-pravovye formy juridicheskikh lic Ukrainy. Ocherki prava kompanij [A critical look at the types and organizational and legal forms of legal entities in Ukraine. Essays on company law]. *Sbornik statej – Collection of articles*. Har'kov: «JeKUS», «Civilisticheskaja platforma», (pp. 284-317) [in Ukrainian].
4. Vasyľ'jeva, V. A., Zelisko, A. V., Luc', V. V., Sarakun, I. B., & Sishhuk, L. V. (et al.) (2017). Korporatyvne pravo Ukraї'ny: problemy teorii' ta praktyky [Corporate law of Ukraine: problems of theory and practice]. Ivano-Frankivs'k [in Ukrainian].
5. Kochyn, V. V. (2018). Teoretyko-metodologichni osnovy adaptacii' zakonodavstva Ukraї'ny, shho reguljuje vidnosyny u nepidpryjemnyč'kyh tovarystvah ta ustanovah, do acquis JeS. [Theoretical and methodological bases of adaptation of the legislation of Ukraine regulating relations in non-entrepreneurial societies and institutions, to the EU acquis]. *NDI pryvatnogo prava i pidpryjemnytva imeni akademika F. G. Burchaka NAPrN Ukraї'ny*. Kyi'v, 128 s. [in Ukrainian].
6. Krupchan, O. D., Haidulin, O. O., Kochyn, V. V., Bernatskyi, M. V., & Kochyna, K. A. (2020). Economic activity of legal entities: Elimination of the dualism of legal regulation

- in the context of convergence with european private law. *Asia life sciences supplement* 22, 1, 1-19 [in English].
7. Cyvil'nyj kodeks Ukrai'ny vid 16.01.2003 № 435-IV [Civil Code of Ukraine of January 16, 2003 № 435-IV]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>. [in Ukrainian].
 8. Gospodars'kyj kodeks Ukrai'ny vid 16 sichnja 2003 № 436-IV [Economic Code of Ukraine of January 16, 2003 № 436-IV]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> [in Ukrainian].
 9. Pro akcionerni tovarystva: Zakon Ukrai'ny vid 17 veresnja 2008 r. № 514-VI [On Joint Stock Companies: Law of Ukraine of September 17, 2008 № 514-VI]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17> [in Ukrainian].
 10. Pro tovarystva z obmezhenomu ta dodatkovoju vidpovidal'nistju: Zakon Ukrai'ny vid 6 ljutogo 2018 r. № 2275-VIII [On Limited and Additional Liability Companies: Law of Ukraine of February 6, 2018 № 2275-VIII]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text> [in Ukrainian].
 11. Partnership Act 1890. Retrieved from <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/Vict/53-54/39/introduction> [in English].
 12. Limited Partnership Act 1907. Retrieved from <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/Edw7/7/24/contents> [in English].
 13. Limited Liability Partnership Act 2000. Retrieved from <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2000/12/contents> [in English].
 14. Companies Act 2006. Retrieved from <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/46/contents> [in English].
 15. Koncepcija onovlennja Cyvil'nogo kodeksu Ukrai'ny [The concept of updating the Civil Code of Ukraine]. (2020). Kyi'v. ArtEk [in Ukrainian].
 16. Set up as a sole trader. Retrieved from <https://www.gov.uk/set-up-sole-trader> [in English].
 17. Takeover Directive 2004/25/EC. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32004L0025:EN:HTML> [in English].
 18. Transparency Obligations Directive or Directive 2004/109/EC. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:32004L0109> [in English].
 19. Stepanenko, K. V. (2018). Pravova systema Ukrai'ny: vitchyznjana pravova tradycja ta problemy transformacii' [Legal system of Ukraine: domestic legal tradition and problems of transformation]. *Problemy zakonnosti – Problems of legality*. (Vol. 140), (pp. 26-34) [in Ukrainian].